

¹ студ. гр. Е-418 НУ «Запорізька політехніка»² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ

Наука не є першим культурним проектом людства. Їйому передували мистецтво, міфологія, релігія. В першому наближенні особливість кожного з них бачиться обумовленою інструментарієм, який використовується для «монтажу» проекту. Пізнавальний інструментарій кожного з культурних проектів демонструє еволюцію пізнавальних можливостей людини.

Наука як культурний проект презентує накал аналітико-синтетичних інтелектуальних зусиль людини. Їх начатки простежуються ще в Античні часи, коли акумулювались перші теоретичні знання з геометрії, механіки та астрономії (Евклід, Архімед, Демокріт та ін.). В Середньовіччі успіхів в математиці, фізиці, історії, та астрології досягли країни арабського сходу. За часів Відродження науку стимулювало бурхливе зростання промисловості, мореплавства та будівництво військової техніки. В цілому специфіка наукової позиції ґрунтується на: наявності поля дискурсу, можливостях абстрактного мислення і перевірки його дієвості на практиці. Стрижневою науковою дисципліною класичного періоду науки (XVI-XIX ст.) була механіка, що вивчала стійкі залежності математичною мовою.

Некласичний період в розвитку науки розпочинається з виникнення термодинаміки. Якщо в класичній науці закони і сам предмет вважали незмінним, позачасовим і позапросторовим, то термодинаміка довела: предмет дослідження і знання про нього мінливі, нестійкі. Цю думку підтверджували ідеї неевклідової геометрії, криза канторівської теорії множин, виникнення інтуїціоністської математики, ідеї структуралізму в гуманітарних науках. У цю епоху розпочинається ланцюгова реакція революційних змін у різних галузях знань: у фізиці (відкриття поділу атома, становлення релятивістської і квантової теорії), в космології (концепція нестационарного Всесвіту), у хімії (квантова хімія), в біології (становлення генетики). Пізніше зароджуються кібернетика і теорія систем, що відіграли дуже велику роль у розвитку сучасної наукової картини світу. Основним принципом постнекласичного періоду розвитку науки, за словами Гартмана, стане нашарування різних наукових структур одна на одну. Очевидними

характерними ознаками сучасного наукового дискурсу є його трансдисциплінарність, поліпарадигмальність, комунікативність, багатомірна трансгресія (галузі науки проникають одна в одну) інновація як заглиблення традиції та синергетичний підхід.